

PRZEDMIOT: BIOFIZYKA

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział Rehabilitacji Zakład Biomechaniki Kierownik: dr hab. Michał Wychowański
Nazwa przedmiotu	BIOFIZYKA
Kod przedmiotu	FI-06
Język wykładowy	polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	I stopnia
Rok studiów	I
Semestr	zimowy
Liczba punktów ECTS	2
Imiona i nazwiska wykładowców	dr hab. Michał Wychowański
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	fizjoterapia
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	stacjonarny
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz dodatkowe	Wiedza i umiejętności z fizyki I matematyki na poziomie podstawowym liceum ogólnokształcącego.

II. Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z wpływem różnych czynników fizycznych na organizm człowieka.
C2	Opisanie i interpretacja fizycznych podstaw funkcjonowania organizmu ludzkiego.
C3	Zdefiniowanie i przedstawienie głównych metod stosowanych w naukach przyrodniczych: mierzenia i modelowania matematycznego.
C4	Zapoznanie studentów z metodami pomiarowymi stosowanymi w diagnostyce medycznej.
C5	Przygotowanie studentów do prowadzenia diagnostyki funkcjonalnej układu ruchu człowieka zgodnie z zasadami metrologii.

Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Efekt kształcenia kierunkowy	Efekty kształcenia dla przedmiotu	Odniesienie do celów	Odniesienie do efektów obszarowych
Wiedza			
K_W03	1. Opisuje czynniki fizyczne i ich wpływ na organizm człowieka. 2. Charakteryzuje czynniki mechaniczne wpływające na człowieka: przyspieszenia, ultradźwięki, wibracje, ciśnienia, siły. 3. Wyjaśnia pozytywne i negatywne skutki oddziaływania ultradźwięków na człowieka oraz ich zastosowanie w terapii i diagnostyce. 4. Zna mechanizm leczniczego oddziaływania wibracji na człowieka oraz zagrożenia, jakie niesie podczas długotrwałego stosowania. 5. Potrafi oszacować wpływ określonego natężenia prądu elektrycznego na człowieka. 6. Potrafi przedstawić przykłady szkodliwego wpływu pola elektromagnetycznego na człowieka. 7. Zna problematykę szkodliwego oddziaływania promieniowania jonizującego na żywe organizmy.	C1	M1_W04
K_W02	1. Potrafi wymienić i opisać wzorem czynniki wpływające na opór hydrodynamiczny. 2. Identyfikuje podstawowe prawa mechaniki płynów: Prawo Bernoulliego, prawo ciągłości przepływu, prawo Torricellego, prawo Stockesa. 3. Zna liczbę Reynoldsa i potrafi na jej podstawie ocenić czy przepływ jest laminarny czy turbulentny. 4. Umie obliczyć ciśnienie statyczne płynu. 5. Potrafi opisać funkcjonowanie układu krwionośnego człowieka za pomocą nazewnictwa fizycznego. 6. Zna podstawowe pojęcia z dziedziny biocybernetyki dotyczące regulacji procesów fizjologicznych.	C2	M1_W02

	7. Zna warunki równowagi sił mięśniowych w statyce. 8. Zna zakres częstotliwości oraz natężeń dźwięków słyszalnych. 9. Zna charakterystykę światła widzialnego. 10. Potrafi za pomocą praw fizyki wyjaśnić istotę wad wzroku. 11. Zna ogólny mechanizm zdobywania informacji przez organizmy żywe. 12. Zna skuteczność gromadzenia informacji przez różne zmysły. 13. Potrafi opisać podstawowe procesy związane z obiegiem energii i informacji w organizmie człowieka.	C3	M1_W02
K_W06	1. Zna mechanizm wytwarzania promieniowania rentgenowskiego. 2. Zna możliwości diagnostyczne i zagrożenia tomografii komputerowej CT. 3. Zna metodę MRI opartą na zjawisku rezonansu magnetycznego. 4. Zna podstawowe pojęcia dotyczące ruchu w zakresie dynamiki, kinematyki i kinetyki. 5. Zapoznał się z metodą pozytonowej tomografii emisyjnej PET. 6. Zna zasady fizyczne obrazowania metodą ultrasonograficzną. 7. Opisuje w kategoriach analizy sygnałów i teorii informacji ogólny schemat algorytmu stawiania diagnozy.	C4	M1_W03
	8. Zna zasady nowoczesnej diagnostyki obrazowej. 9. Zna metody badania wytrzymałości tkanek. 10. Zapamiętał pojęcie naprężenia i wie jakie skutki może wywołać jego przekroczenie w tkance kostnej. 11. Zapoznał się z metodami określania naprężeń dopuszczalnych. 12. Zna podstawowe pojęcia i prawa biotermodynamiki. 13. Zapoznał się z podstawowymi pojęciami i prawami bioenergetyki i termokinetyki.	C2	M1_W03
Umiejętności			
K_U07	1. W komunikacji z członkami zespołu terapeutycznego stosuje nazewnictwo i wiedzę z zakresu fizyki i metrologii.	C3	M1_U03
	2. Potrafi ocenić bezpieczeństwo badań pacjentów pod względem zagrożenia prądem elektrycznym.	C1	
	3. Potrafi zorganizować pomiary diagnostyczne zgodnie z zasadami metrologii.	C5	
K_U11	1. Potrafi obliczyć dawkę promieniowania laserowego.	C4	M1_U05
	2. Potrafi obliczyć według wzoru liczbę Reynoldsa i scharakteryzować na jej podstawie rodzaj przepływu.	C2	M1_U05

	3. Potrafi ocenić wpływ prądu elektrycznego na organizm na podstawie zmierzonej oporności ciała i napięcia w sieci	C2	
	4. Na podstawie wartości dawki promieniowania elektromagnetycznego potrafi przewidzieć odległe skutki promieniowania.	C4	M1_U05
K_U05	1. Potrafi obliczyć siły i momenty sił występujące w układzie ruchu w warunkach izometrycznych.	C5	M1_U02
	2. Umie zorganizować badanie mechanizmu utrzymywania równowagi na platformie stabilograficznej.	C5	
	3. Zna definicje i umie zinterpretować wartości podstawowych parametrów opisujących cechy wytrzymałościowe tkanek człowieka.	C4	
K_U03	1. Umie zorganizować eksperyment badawczy zgodnie z zasadami metrologii.	C3	M1_U04
	2. Umie dokonać podstawowej obróbki danych, obliczyć średnią oraz średnią niepewność pomiarową.		
	3. Stosuje sposób przedstawiania wyników pomiarów w postaci: wartości, jednostki i niepewności pomiarowej.		
	4. Zwraca uwagę na konieczność szacowania błędów pomiarowych aparatury.	C5	
	5. W analizie i prezentacji wyników pomiarów stosuje zasady rachunku przybliżonego i prawidłowo zaokrąglania.		
	6. Przestrzega zasad bezpieczeństwa, wynikających ze znajomości skutków oddziaływania czynników fizycznych na organizm w stosunku do pacjenta, współpracowników oraz względem siebie.	C1	
Kompetencje społeczne			
K_K01	1. W kontaktach z lekarzami, fizjoterapeutami i pacjentami posługuje się pojęciami stosowanymi w biofizyce.	C4	M1_K01
	2. Śledzi literaturę fachową w celu poznawania nowoczesnych metod diagnostyki i terapii stosowanych w medycynie.	C3	
	3. Zna strukturę artykułu naukowego wie jakie informacje zawierają poszczególne rozdziały.		
K_K02	1. Zna kompetencje i umiejętności fizyków, matematyków, inżynierów, lekarzy, nie waha się korzystać z ich umiejętności.	C3	M1_K02
	2. Zna podstawowe problemy i nazewnictwo z dziedziny fizyki, metrologii i modelowania matematycznego.		
	3. Potrafi sformułować problem dotyczący diagnostyki funkcjonalnej z wykorzystaniem pomiarów i opisanie ich metodami matematycznymi.		

Treści programowe

Treści programowe	Tytuł wykładu	Odniesienie do efektów kształcenia kierunkowych/ przedmiotowych
Wykłady		
TP1	1. Biofizyka – przedmiot, zakres, historia, cechy fizyczne, pomiar, błąd pomiarowy, modelowanie matematyczne. Zasady bezpieczeństwa.	K_K02/1_2_3
TP2	2. Wprowadzenie do metod analizy matematycznej ruchu człowieka.	K_W06/4
TP3	3. Równowaga sił w układzie mięśniowo-szkieletowym człowieka w warunkach statyki.	K_W02/7
TP4	4. Zjawiska rozciągania i ściskania tkanek, naprężenia odkształcenia, prawo Hooke’a.	K_W06/9_10_11_
TP5	5. Zjawiska skręcania i zginania, złamania kości. Dostosowanie biernego układu ruchu do przenoszenia obciążeń mechanicznych.	K_W06/10_
TP6	6. Podstawy mechaniki płynów-biofizyka układu krążenia.	K_W02/1_2_3_4_5
TP7	7. Wpływ czynników mechanicznych na organizm człowieka (ultradźwięki, przyspieszenia, ciśnienie, drgania).	K_W03/1_2_3_4
TP8	8. Oddziaływanie prądu elektrycznego i pól elektromagnetycznych na organizm człowieka.	K_W03/5_6
TP9	9. Fale elektromagnetyczne. Zasada działania lasera i charakterystyka promieniowania laserowego. Promieniowanie jonizujące.	K_W03/7
TP10	10. Elementy teorii informacji i sterowania.	K_W02/11_12_13
TP11	11. Podstawy cybernetyki – regulacja procesów fizjologicznych.	K_W02/6
TP12	12. Biofizyka procesu widzenia i słyszenia.	K_W02/8_9_10
TP13	13. Metody diagnostyki obrazowej	K_W06/1_2_3_5_6_7_8
TP14	14. Podstawy biotermodynamiki.	K_W06/12
TP15	15. Podstawy bioenergetyki i termokinetyki.	K_W06/13
Ćwiczenia/zajęcia praktyczne		
TP16	1. Analiza błędów, rachunek przybliżony.	K_U07/1_3
TP17	2. Równowaga układu mięśniowo – szkieletowego w warunkach statyki. Równowaga płaskiego układu sił.	K_U05/1_2_3
TP18	3. Obliczanie naprężeń w kościach rozciąganych, ściskanych, zginanych skręcanych.	K_U03/2_3_4_5
TP19	4. Pomiar naprężeń w kości podczas próby na maszynie wytrzymałościowej.	K_U03/1_6
TP20	5. Kinematyka, kinetyka, mechanika płynów – Obliczanie oporów aero- i hydrodynamicznych oraz parametrów przepływu. przykłady, zadania.	KU_11/2

TP21	6. Termodynamika, zmiany stanu skupienia. Przemiany gazowe. Termoregulacja w organizmie człowieka.	KW_02
TP22	7. Obliczanie natężenia i potencjału pola elektrostatycznego. Pomiar oporności ciała człowieka.	KU07/2
TP23	8. Rozwiązywanie obwodów prądu stałego. Obliczanie pracy i mocy prądu elektrycznego.	KU_11/3_4
TP24	9. Obliczanie dawek promieniowania laserowego. Audiometria.	KU_11/1
TP25	10. Energetyka wysiłku fizycznego, praca, moc, sprawność.	KW_03
TP26	11. Demonstracja zjawisk optyki geometrycznej. Wpływ wibracji na człowieka.	KW_02

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne		
Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów kształcenia kierunkowych/ przedmiotowych
Tp1, TP2, TP3, TP4, TP5, TP6, TP7 TP8 TP9, TP11, TP12, TP13, TP14, TP15,	Wykład informacyjny	KW_02, KW_03, KW_06,
TP16	Ćwiczenia obliczeniowe.	K_W06, KU_03
TP17	Ćwiczenia obliczeniowe.	K_W06, KU_03
TP18	Ćwiczenia obliczeniowo projektowe.	K_W03, KU_03
TP19	Ćwiczenia laboratoryjne.	K_W02, KU_05
TP20	Ćwiczenia obliczeniowe.	K_W02, KU_05
TP21	Ćwiczenia obliczeniowe.	K_W03
TP22	Ćwiczenia laboratoryjne	K_W02, KU_05
TP23	Ćwiczenia obliczeniowe.	K_W02, KU_05
TP24	Ćwiczenia obliczeniowe.	K_W02, KU_05
TP25	Ćwiczenia obliczeniowe.	K_W02, KU_05
TP26	Pokaz	K_W02, KU_05
Środki dydaktyczne		
✓ Komputer ✓ Rzutnik multimedialny ✓ Prezentacje tematyczne ✓ Skrypty dla studentów		

Metody i kryteria oceniania		
Efekt kształcenia dla przedmiotu	Treści programowe (TP)	Typy/Metody ocenijące D – ocenianie diagnostyczne, F- ocenianie formujące, P – ocenianie podsumowujące* lub wybór z załączonej listy walidacji wyników
KW_02, KW_03,	TP1 ÷ TP15	Dwa testy otwarte obejmujące treść wykładów i

KW_06		zajęć praktycznych. Ocena według własnej numerycznej skali od 2 do 6 W ocenie końcowej uwzględniane są pisemne prace: sprawozdania z eksperymentów, doniesienia z literatury, zlecane zadania rachunkowe itp. (F, P)
KW_02, KW_03, KW06, KU_03, KU_05, KU_07, KU_11	TP16-TP26	Ocena sprawozdań z wykonanych eksperymentów pomiarowych, prac obliczeniowo projektowych oraz przeglądu literatury.

*D – ocena przypadku, rozpoznanie, F – sprawdzian pisemny, dyskusja, obserwacja, P - egzamin pisemny lub wybór z załączonej walidacji wyników.

Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe
1. BIOFIZYKA pod red. Feliksa Jaroszyka, PZWL, Warszawa, 2001.

Punkty ECTS - 1 pkt - 30 godz. pracy studenta (kontaktowych + samokształcenia)

RODZAJ ZAJĘĆ	GODZINY
Godziny kontaktowe	45
Przygotowanie do zajęć	2
Zapoznanie się z zalecaną literaturą	6
Przygotowanie raportu	7
Razem = 60 godz. = 2 ECTS	